

SUVESEIKLUS

UMA PIDO VÕRUMAAL
25. - 29. juuli 2018

II seikluspäeva legendid

Lingid: <http://www.suveseiklus.ee/2018>

Äpi allalaadimine: <http://www.suveseiklus.ee/app>

Online tulemused: <http://www.suveseiklus.ee/online>

www.suveseiklus.ee

SUVESEIKLUSE pähkel

5

2 _____

5 _____

8 _____

11 _____

14 _____

17 _____

20 _____

Rajameister
soovitab!

Jalutuskäik
või matk

Ettevaatust
autoga!

Ainult
skoorijatele

Kellaajaline

Lisaülesanne

+10 -1 201 - Juhuu jutustused

Selle, Võrumaal sündinud ja Võrumaast kirjutamisega tuntuks saanud kirjaniku, kelle elutee viis sõja ajal Saksamaale ja Rootsi, kust kodumaale ta enam ei saanudki, mälestuseks anti tema 100. sünniaastapäeva auks välja postmark.

Mitu jalajälge on kivil?

+10 -1 202 - Nelijärve pahalased

Nelja maalilise järve - olgu, üks on pigem mudaauk - keskelt läheb riigipiir. Üks järvedest on piisavalt liivase põhjaga, et teha värskendav suplus! Muide, siin nõlval on ka äge laululava, kuhu kõik suveseiklejad kontserti kuulama mahuksid. Oleks vaid lauljaid! Või siiski...

Seltskonna poolt laval esitatud, filmitud-salvestatud ja Suveseikluse FB lehele postitatud ühislaulu video jääb toredaks mälestuseks ja võib punktide näol sõltuvalt isetegevusluse tublidusest äragi tasuda!

Kui jagada suveseiklejad võrdselt kõikidele mäenõlva pinkidele istuma, siis mitu inimest igale pingile jagub? Ümarda ka tiba.

203 - Sängorust sügavam

+15 -1

Juba ammu ajast on teada, et eestlasel peab olema kõik, mis teistelgi. Olgu see siis värviteler, mosse või suvila. Objekt, mida me nüüd külastame, on maailma suurimaga võrreldes väike. Mastaape arvestades suisa mikroskoopiline! Eesti objekt on üle 90 korra madalam, üle 2200 korra lühem ja umbes 6000 korda kitsam. Ka külastajaid on meie objektile aastas üle 200 korra vähem. Lähme jalutama selle siiski läbi. Tühi veepudel tasub ka autost kaasa haarata!

Mis palutakse sulgeda?

204 - Napikas

+10 -1

Tamm on muidugi ülekaalukas liider. Meie puu mahub aga napilt esisajasse. Kui selle võrukeelne nimetus ka appi võtta, tuleb ligi 500 juurde ja koht edetabelis tõuseb.

Üle tee asub mis talu?

205 - Tore, et lind pesal pole...

+10 -1

... sest kui oleks, peaks see lind proportsioone arvestades olema vähemalt 100-kilone ja tema tiibade siruulatus 25 meetrit. Ja sellist lindu me ilmselt Eestimaale ei tahaks!

Kelle õnn on Helina?

206 - Vaba mees

+10 -1

Leia sündmuse mälestuskivi!

Mitu kilogrammi kaalub kera? Ümarda kümmeliseni.

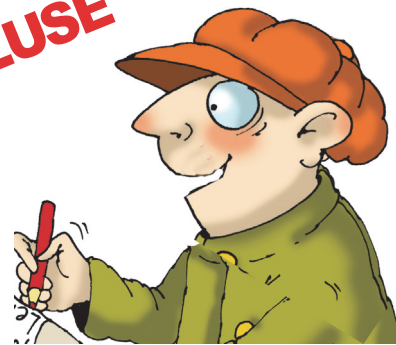
1918. aasta november-detsember, mil Eesti rahvavägi alles sündis, polnud veel välja kujunenud väeosad ja üksused. Välja kujunemata oli ka 3. polk Võrus. Selle koosseis oli u 30 ohvitseri ja 400 sõdurit, kelle vahel polnud õiget usaldust. Rahvahulkades oli jätkuvalt tooniandev revolutsiooniline hoolimatus või sajan-ditega juurdunud hirm suure Venemaa ees. Võrus oli moodustatud riigikaitse osakond, mida juhtis kpt Vreemann, kellele allus ka kaitseliit. Ohvitseri oli kaitseliidus umbes sama palju kui polguski, kuid nende kõrval moodustasid usaldusväärse jõu vabatahtlikud koolipoisid, kes otse põlesid rahvusliku taas-sünni vaimustuses. Mitte üksnes kaitseliidu vaid ka polgu ohvitserid kasutasid neid luurekäikudel ja salajastel ülesan-netel.

4. detsembril 1918 läks kpt Vreemanni käsul mööda raudteed ida suunas vabatahtlike salk 20 ohvitserist ja 30 koolipoisist-kaitseliitlasest „kuni kohtumiseni vaenlasega”. Jõudnud Nõnova külani, sai salk luurelt teate, et punavägi on jõudnud Husari-Lasva taude ja metsatukkadeni. Moodustati kaitseliin küla idaservale, mida lahutas vaenlasest 1 km laiune väli. „Peakort-eriks” sai Hõöde talu, mille perenaine, kpt Vreemanni ema, korraldas küla-naistega sõjameeste toitlustamise. Nõno-vas asus ka sama suur Saksa üksus, hästi relvastatud, kuid võitlustahteta. Nad kink-ised eestlastele koguni ühe kuulipilduja ja lahkusid rõõmuga Vaterlandi poole. 5. detsembri lõuna paiku kuuldus idast lähe-neva rongi müra. Niipea kui see väljus teekäänaku tagant, avati rongile äge püssi- ja kuulipildujatuli. Soomusrong peatus, tõmbus teekäänakuni ja hakkas

SUVESEIKLUSE

teadmiste
nurgake

206

dessanti maha saatma. Anti käsk: “joostes edasi ja tuld avatud ustele!” Nii nurjati see edasitungi katse, saadi koguni sõjasaaki ja paar vangi. Nõnova lahing oli esimene Vaba-dussõja lõunarinde lahing, jäi aga teenimat-ult järgneva aasta dramaatiliste võitluste ja võitude varju.

Nõnova lahingu ajal oli Eesti lipu all kokku u 1 600 meest, u 11 000 puna-väelase vastu. Veelgi vähem oli neid, kes andsid esimese löögi vaenlasele ja seejärel küll taganesid, kuid ei jooksnud kodudesse laiali, vaid andsid meelegi kindlalt uue ja jälle uue tulelöögi. Need mehed – maailmasõjas kujunenud noor ohviserkond ja veelgi nooremad sõdurid-koolipoisid – moodusta-sid Eesti rahvaväe murdumatu selgroo. Kao-tustest hoolimata oli poole aasta pärast Eesti relvajõududes juba u 50 000 meest ja aasta pärast 100 000. Nõnda sai tõeks Vabadussõja ime ja õnnistatud Tartu rahu. Kõik see jäänuks olemata, kui poleks sõja algul olnud neid väheseid vapraid ja ennastsalgavaid Narva ja Võru all.

Nendele püstitasime Nõnovasse mäles-tusmärgi, mis koosneb sündmust meenuta-va tekstiga tahvlist ja Hõöde talu betoon-väravapostist, ainsast, mis seisis püsti ka laastava Nõukogude ikke järel. Hõöde talus elas seitse põlve Vreemanne, tõlkes “vabad mehed”. Vabad eestlased, kelle võitlusest sündis vaba Eesti.

207 - Kordoni lend

+10 -1

On aastasadu vaieldud, mida vaatavad mehed naiste juures esimesena. Kuigi erinevatel aegadel on eelistused vastavalt sündsus- ja moraalikoodeksile muutunud. Klaasuksest väljunud kaunilt vormis naise puhul polnud aga mingit kahtlust! Loomulikult tõmbas nii suure kui väikese mehe tähelepanu naise puusal ähvardavalt kõlkuv relv. Või pigem hiigelsuur kabuur, millest punnitas välja mustjast sametisena tunduv metallist pide. See oli Walther P99Q. Mõistagi ei ole see õblukese naise relv. Sääraselt naiselt oleks oodanud pigem käekotis elegantselt peituvat Rugeri või Glocki miniversiooni, mille ta vajalikul hetkel kiirelt üles leiab ja vaenlasele ootamatult ning halastamatult kuuli südamesse kihutab!

Kuid siin ta nüüd seisis. Ja mehed mõistsid, et tänase päeva õnnestumise nimel peavad nad naisega igal juhul kaubale saama!

Kus langesid vabadussõja sangarid?

208 - Kuidas leida leidmatut?

+10 -1

Üle pooleteist sajandi tagasi üritasid kaks tõbrast röövida siinset kooliõpetajat. Paraku sattus neile peale koolimajas ööbinud õpilane, kelle röövlid tapsid. Tema mälestuseks pandud kivi on tänaseni olemas, kuigi vaevuloetav. Külaselts hoiab kivi ümbrust niivõrd-kuivõrd korras, aga seda iseseisvalt leida on paras kunst! Ja kui aus olla, siis vaatamisväärsus pole see kindlasti.

Väiksem arv kollase taustaga sildilt üle tee asuvalt elektripostilt?

+10 -1 209 - Lumivalge ja rõugetes põialpoisid

Mis aasta Aasta Tegu?

+10 -1 210 - Untitled

Eelmisel kuul maeti siia ümber kahe Vabadussõjas hukkunud sõduri säilmed. Kunagi enne ei ole taasiseseisvunud vabariigi ajal Vabadussõjas hukkunud ümber maetud. Ei tea, kas nüüd tuleb ümber nimetada ka tundmatu sõduri nime kandnud mälestusmärk, sest vähemalt üks ümbermaetu on suudetud tuvastada.

Kaugeim kohanimi kivilt?

+20 -1 211 - Puutlipalu punkrilahing

Madala autoga sõida tasa ja targu või tee väike jalutuskäik!

Mõni sündmus ajaloos on nii ebainimlikult julm, et sellest legendi kirjutamine tundub kohatu. Parem otsime mälestuskivi üles. Liiatigi on selle leidmine suurem seiklus kui esialgu arvata oskaks. Muide, enamuses internetis leiduvatest allikatest ei osuta mälestuskivi asukohale õigesti.

Mitu kuuske?

212 - Ohkeid täis kapp

+10 -1

Õigeusu kirikutesse polnud nende ametimeestel asja. Küll aga olid nad lugupeetud mehed katoliku kirikutes, samuti koolides. Mitu põlvkonda sama perekonna mehi on pidanud sama ametit. Aga mälestus neist elab meeste kätetöodes siiani! Tänapäeval tegutseb sama dünastia nimeline MTÜ, tõsi, majutus-asutusena. Kuulsatele meistritele on aga püstitatud nende kodukohta mälestuskivi.

Mis aastal sündis Helar?

213 - Koormustest

+10 -1

Kui juba siinkandis oleme, tasub ronida ka siinse järseima ja kõrgeima mäe otsa. Mäe suhteline kõrgus on kuni 90 meetrit. Selle tipust avanev vaade aga võrratu. Kui hingamise tagasi oled saanud.

Kui kõrgel asub infotahvel? Anna vastus sentimeetrites!

214 - Metsas näeme, raisk!

+10 -1

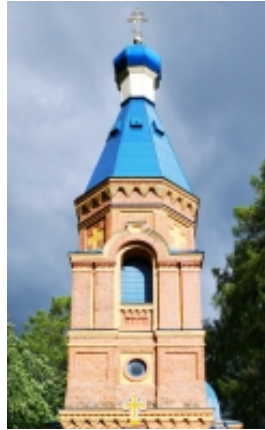
Muide, kas teadsite, et Egiptuse püramiidid pole ka midagi muud, kui lihtsalt suured kivikalmed?!

Mis tähe on rooste rikkunud?

+10 -1 **215 - Kaks taga ja kolm ees!**

Vahel on kõrvalteed põnevamad kui suured asfaltteed.

Mitmest ribist koosneb peaukse klaasikaitse?

+10 -1 **216 - Väikses külas...**

Siin külas jagub tegevust igal ajal. Iga-aastaselt korraldatakse autokrossi, laulu- ja tantsupidu, mõistagi Jaanituld pidu ning kalapüügivõistlust. Viimane toimuski alles eelmisel nädalavahetusel! Jalutamist tasuvad nii mõisaesine park kui mõlemal pool järve korrastatud alad.

*Kes omas mõisa peale Gustavit ja enne Gutsavit?
(eesnimi)*

217 - Tule maale!

+10 -1

Soovitatav külastada 9-18.

Ettevõtja, endine riigikogu liige, maaelu arendaja. Mees, kes oskab ise kõiki töid ja vajadusel haarab pihku traktori roolisanga, juustulabida või sõnnikuhargi. Tema toodetud tooted on kõigis Tallinna poodides müügil ja nõutud. Ometigi on see vaat et kaugeim Eestimaa nurk, kus seda kõike kasvatatakse ja valmistatakse. Kui sul veab, näed peremeest kiirel sammul üle hoovi sammumas ja sind rõõmsalt tervitamas!

Ja ära jäta kasutamata võimalust - II korrusel asuv omanäoline poeke (Talupuut) pakub sulle kõige värskemad talu kaupa ja see pole teps mitte see, mida sa poest ostes oled harjunud saama. Sammuke talvevormi poole garanteeritud!

Mis hoone asub lauda vastas?

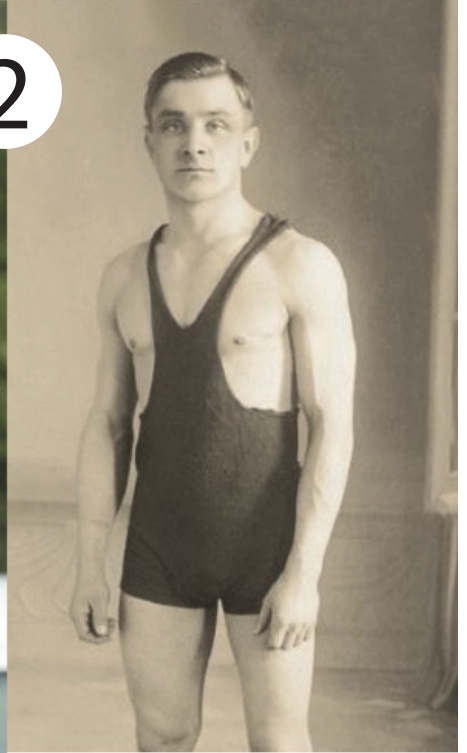
218 - Peidetud kirikud 1

+10 -1

Leia ringiga tähistatud kirik.

Trepiastmete arv hoone väikseima ukse ees?

SUVESEIKLUSE *peidetud kirikud*

219 - 10 aastat tagasi...

+25 -1

... kirjutas "Postimees":

Veclaicene ehk Vana-Laitsna vald on juba 1990. aastate alguses kaunilt korrastanud oma tundmatu Eesti sõduri haua. Kalmul kõrgub Vabadusristi järele aimav rist ning hauaplatsi ümbritseb kena aed. Maanteelt osutab hauale silt eesti- ja lätikeelse kirjaga «Teadmatu Eesti sõduri haud».

Nüüd pole ei silti, risti ega aeda. Vaid hauakäabas on veel metsaserval aimatav.

Sisesta hauakääpa kõrval vastuseks "Eesti"

220 - K-punkt

+15 -1

Parafraseerides härra Uba, võiks küsida, et mida ma võiksin selle punkti kohta öelda? Esiteks ilmselt seda, et see on täiesti mõttetu! Ja see on üsna kaugel tsivilisatsioonist! Tee sinna ei ole samuti kõige parem ja viimane ots tuleb käia jala. Ja et vaadata pole seal ka midagi. Aga kuna seikleja oleks väga pettunud, kui seda punkti külastada ei saaks, siis siin ta nüüd ongi. Käitu korralikult ja ära üle viisakuse piiri mine! Muidu tuleb pahandus ja saad lisaks kuulsusele ka kogemuse osaliseks, mida sa tegelikult ilmselt ei soovi!

46 +...?

+10 -1 221 - Leia mälestuskivi!

Mitu akent on lahti majal, kus kirjanik suvitas?

+10 -1 222 - Laulu sisse!

See on vaat et ainus Eestis kasvav puu, kui mõni väga haruldane võõrliik välja arvata, millel pole olnud õnne sattuda laulu sisse. Loodame, et Suveseikluse noored muusikud selle puuduse kõrvaldavad! Seda enam, et meie laulu sisse saaks mõnusalt põimida ka sood ja lätted!

Mis puud kasvavad suure puu all?

+15 -1 223 - Nagu saladus

Võrumaa metsadest võib leida nii mõndagi seiklejale meelepärast kraami. Üksikust unustatud raudristist või mälestuskivist ... kirikuni. Mäekünkal seisvat kirikut on ajahammas purenud. Ometigi on pühadus vaikselt mändide vahelt langevas valguses alles.

Objektile pääseb läbi eramaa. Palun ole tagasihoidlik ja viisakas! Ära autoga metsateele sõida!

Mitu küünlaalust on annetustega postamendil?

224 - Ega krabi puu otsa roni!

+10 -1

Huvitav, mis on kauplusauto perenaise nimi?

225 - Ristipuud

+10 -1

Kas sa eila RMK majas ristipuude kohta lugesid? Eilse rajameistri suurim soov on, et Sa ühe kuulsaima ristipuu ka oma silmaga üle kaeks. Jaanimäe oma nimelt. Palun tee talle seda au!

Mitme poldiga on toru külge kinnitatud puu juures olev plekktahvel?

226 - Nimi ei riku kivi

+10 -1

Kas mäletate, kui Samuel ajas naise eemale sõnades, et arvuti ei tööta, kui rumal inimene ligi on? Niisama oleks pidanud tegema ka selle ametnikuga, kes meie otsitava kivi nime ära vussis ja nüüd see oma uue, rämpsule viitava nimega kõikjal andmebaasides levib.

Aga kivi ise on äge. Veendu ise!

Kaks paariliseta tähte kivi nimesildilt?

227 - Peidetud kirikud 2

+10 -1

Leia meestega samanimeline kirik.

Mitu klaasruutu on tagaukse kohal?

+20 -1 **228 - Siia oleks vaja korralikku viita!**

Siin, piirist vaid kilomeetri kaugusel, hukkus hävituspataljoni meestega mitu tundi lahingut pidanud kolm metsavenda. Kohalikud matsid nad mäeveerele. Nende haul on ristiga mälestuskivi.

Mitu cm on risti laius?

+10 -1 **229 - See tursk ei ole maitsev**

Aga tegelikult otsime punkrilahingus hukkunud metsavendadele püstitatud mälestuskivi.

Mitu kaske kasvab mälestuskivi naabruses?

+10 -1 **230 - Kas torni ka saab?**

Ilmselt on neid, kes teavad Kuremäe vaatetorni oluliselt vähem kui neid, kes sellest kuulnud pole. Loodame, et peale Suveseiklust on oma 200 teadjat juures!

Mitu sentimeetrit on ülemise platvormi suure tugiposti ümbermõõt?

231 - Kui siit pilvepiirilt alla vaatan...

+10 -1

Palun jäta auto värava taha ja ära külasta peale kella 21.00

Kui tore, et tänase päeva keskse sündmusena saab iga Suveseikleja ronida Võrumaa kõrgeimasse tippu. Tippu, mis on teinud võrokad kuulsamaks kui mistahes teised rahvad. Sest kes ei ihkaks taas näha seda idüllilist maastikku ja hõisata täiel rinnal Eestimaa ilu üle!

Läksite juba õnge? See on hea. Olgu siis öeldud, et rajameister ei soovi seiklejate tülpinud nägusid näha ja seetõttu jääb see mägi meie kavast välja! Mis ei tähenda muidugi, et soovi korral seda omapäi väisata ei võiks!

Parem otsime üles rippsilla, mille üks ettevõtlik vana aja Haanjamiis ehitas, et oma pruudil külas käia! Sild asub küll eramaal, aga peremehega on kokkulepe olemas. Lisaks saate peremehega kaubale väikese kitsejuustu diili näol, sest peremehe kitsekari väärrib igal juhul toetamist!

Mitu betoonposti on "terrassil"

232 - Tahan lennata!

+10 -1

Nooremad suveseiklejad teavad ehk Kaarlit. Vanemad lisaks ka Jaani ja Jensi. Usutavasti on paljud meist telerist vaadates mõelnud, et mis tunne seal istudes küll on. Aga saagem teada!

Mitu lüli on ketil, mis hoiab pinki kinni?

233 - Peidetud kirikud 3

+10 -1

Leia kaardil märgitud kirik.

Kv.St.T.-Hüdr.os. aastaarv?

+10 -1 234 - Puhka jalga

Siin alevikus on paigaldatud kaks mälestuspinki muusika- ja tantsuarendajatele.

Sõna, mis on mõlema mälestuspingi sildil?

+10 -1 235 - Kui Arno isaga koolimajja jõudis, oli see juba suletud

Eesti pikima maantee lõpust leiad tühjana seisva koolimaja. Kui Brežnev pukki sai, käis koolis üle 130 inimese. Nüüd pole Brežnevit ja pole ka lapsi, keda õpetada. Kool suleti 2000. aastal, kui sinna oli jäänud käima vaid 6 õpilast.

Mitu tundi on raamatukogu nädalas avatud?

+10 -1 236 - Kipõt olõ-i kohegi

Sellest järvede vahel asuvast kindlust meenutavast mõisast on esimesed teated 16. sajandist. Praegu on see nagu väike linn - seal asuvad pea kõik eluks vajalikud teenused, alustades rahvamajast, lasteaiast ja muuseumist, lõpetades külalistemaja, toitlustuse ja postkontoriga. Isegi jõusaal on olemas.

Mis asub raamatukogu ja puutöökoja vahel?

237 - Kabeli Mats

+10 -1

Eile me külastasime mõisa. Homme me väisame kivi. Täna aga veendume, et olgu sul mõisasid ja kive kui tahes palju, lõpetad sa ikka läbi selle hoone...

Mis aastal on sündinud Marie Elisabeth?

238 - Vahel vaatame taevasse

+10 -1

Seda instrumenti on inimkond kasutanud juba 5 aastatuhandet. Tõsi, viimastel sajanditel on selle täpsust parandatud ja leiutatud-ehitatud oluliselt väiksemaid ning teisel põhimõttel töötavaid instrumente. Ühel või teisel kujul on see ka täna igal suveseiklejal kaasas.

Meie külastatavas kohas toimus 5 aastat tagasi aga õpituba, mille käigus instrument loodigi.

Mis on 7 ja 9 vahel?

Suveseiklust toetavad:

Rajajaaja